

Graf Tabanlı Metin Özetleme Projesi

Kocaeli Üniversitesi Bilgisayar Mühendislik Bölümü Yazılım Laboratuvarı
II Proje 3

200201137 Marah Alasi — 190201140 Mohamed Helwa — 200201147
Muhammad Abdan SYAKURA

26.05.2023

Özet

Bu proje, gelişmiş bir metin özetleme sürecini desteklemek amacıyla oluşturulan bir masaüstü uygulamanın geliştirilmesini içerir. Metin özetleme, bilgiyi yoğunlaştırma ve kullanıcıların karmaşık metinlerden hızlı bir şekilde anlamlı bilgi almasına yardımcı olma gibi hayati avantajlara sahiptir. Bu özelleştirilmiş uygulama, metinlerin daha anlaşılabilir ve öz bir biçimde özetlenmesine imkan sağlar. Projenin ana bileşeni, çeşitli dil işleme tekniklerinin ve modern algoritma temelli yaklaşımların kullanıldığı bir anlamsal ilişkili graf tabanlı özetleme yöntemidir. Bu yaklaşım, cümleler arası ilişkileri daha etkin bir şekilde anlamlandırmak ve böylece daha kaliteli metin özetleri oluşturmak için kullanılmaktadır.

---

1 Giriş

Dijital çağda bilgiye hızlı ve etkili bir şekilde ulaşmanın önemi tartışılmaz bir gerçek. Bilgi miktarının hızla artması, özellikle geniş kapsamlı metinlerin değerlendirilmesi ve anlaşılmasını zorlaştırıyor. Bu nedenle, kullanıcıların metinlerden çıkarılabilecek temel

bilgilere daha hızlı bir şekilde ulaşabilmelerini sağlayacak etkin metin özetleme yöntemlerine olan ihtiyaç artmaktadır. Bu çalışmanın amacı, bu ihtiyaca yanıt vermek ve metin özetleme süreçlerini geliştirmektir.

Projemiz, karmaşık metinlerin anlamlı ve öz bir biçimde özetlenmesini sağlayan bir masaüstü uygulamanın geliştirilmesi üze-

rine odaklanmaktadır. Bu, çeşitli dil işleme tekniklerini ve modern algoritmaları içeren bir anlamsal ilişkili graf tabanlı özetleme yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Bu metodoloji, metinlerin derinlemesine analizini sağlar ve cümleler arası ilişkileri görselleştirmek için bir grafik yapısına dökülmesine olanak tanır. Bu yapı, metni özetlemek için en uygun cümlelerin belirlenmesine yardımcı olur. Bu sayede, metinlerden çıkarılabilecek en önemli bilgilerin etkin bir şekilde sunulması amaçlanmaktadır.

Bu proje, teknolojinin dil işleme yeteneklerini daha da ileriye taşımayı ve metin özetleme süreçlerini daha etkin ve kullanıcı dostu hale getirmeyi hedeflemektedir.

2 Yöntem

Aşağıdaki akış diyagramı ve yalancı kod, projenin genel yapısını ve işleyişini göstermektedir:

Masaüstü Arayüzü Geliştirilmesi ve Graf Yapısının Oluşturulması Bu aşamada Python'un etkileşimli masaüstü uygulama geliştirme araçlarından biri olan PyQt5 kullanıldı. Graf oluşturma ve görselleştirme işlemleri için ise NetworkX ve Matplotlib kütüphaneleri tercih edildi. Bu kütüphaneler sayesinde hem graf verisi oluşturulabildi, hem de bu veri kullanıcı dostu bir görsel formatla sunulabildi.

Cümleler Arası Anlamsal İlişkinin Kurulması Ön işlem adımlarında NLTK kütüphanesi kullanıldı ve Tokenization, Stemming, Stop-word Elimination, Punctuation gibi işlemler gerçekleştirildi.

- Tokenization: Bir metnin küçük parçalara ayrılmasıdır

- Stemming: Kelimelerin kökünün bulunması işlemidir.
- Stop-word Elimination: Bir metindeki gereksiz sözcükleri çıkarma işlemidir. Stop word'ler, genellikle yaygın olarak kullanılan, ancak metnin anlamını belirlemede önemli bir rol oynamayan kelimeler ve ifadelerdir.
- Punctuation: Cümledeki noktalama işaretlerinin kaldırılmasıdır.

Anlamsal ilişkileri belirlemek için Word Embedding ve BERT modelleri kullanıldı. Bu modeller sonucunda her bir cümle vektör temsili elde edildi ve bu vektörler üzerinden cümleler arasındaki benzerlik kosinüs benzerliği metodu ile ölçüldü.

Cümle Skoru Hesaplama Algoritması Her bir cümle için bir skor hesaplandı. Skor hesaplama algoritması:

- (P1): özel isim kontrolü
- (P2): numerik veri kontrolü
- (P3): benzerlik threshold'unu geçen node'ların bulunması
- (P4): başlıktaki kelimelerin kontrolü
- (P5): TF-IDF değerinin hesaplanması

parametreleri içermektedir.

Metin Özetleme Algoritması Metni özetlemek için cümle seçerek özetleme yöntemi kullanıldı. Bu yöntem, skorları kullanarak önemli cümleleri belirler ve özeti oluşturur. Bu özet, masaüstü arayüzde son kullanıcıya sunulur.

Özetlemenin Başarısının ROUGE Skoru İle Hesaplanması Son aşamada, özetleme başarısı ROUGE skorlaması ile ölçüldü.

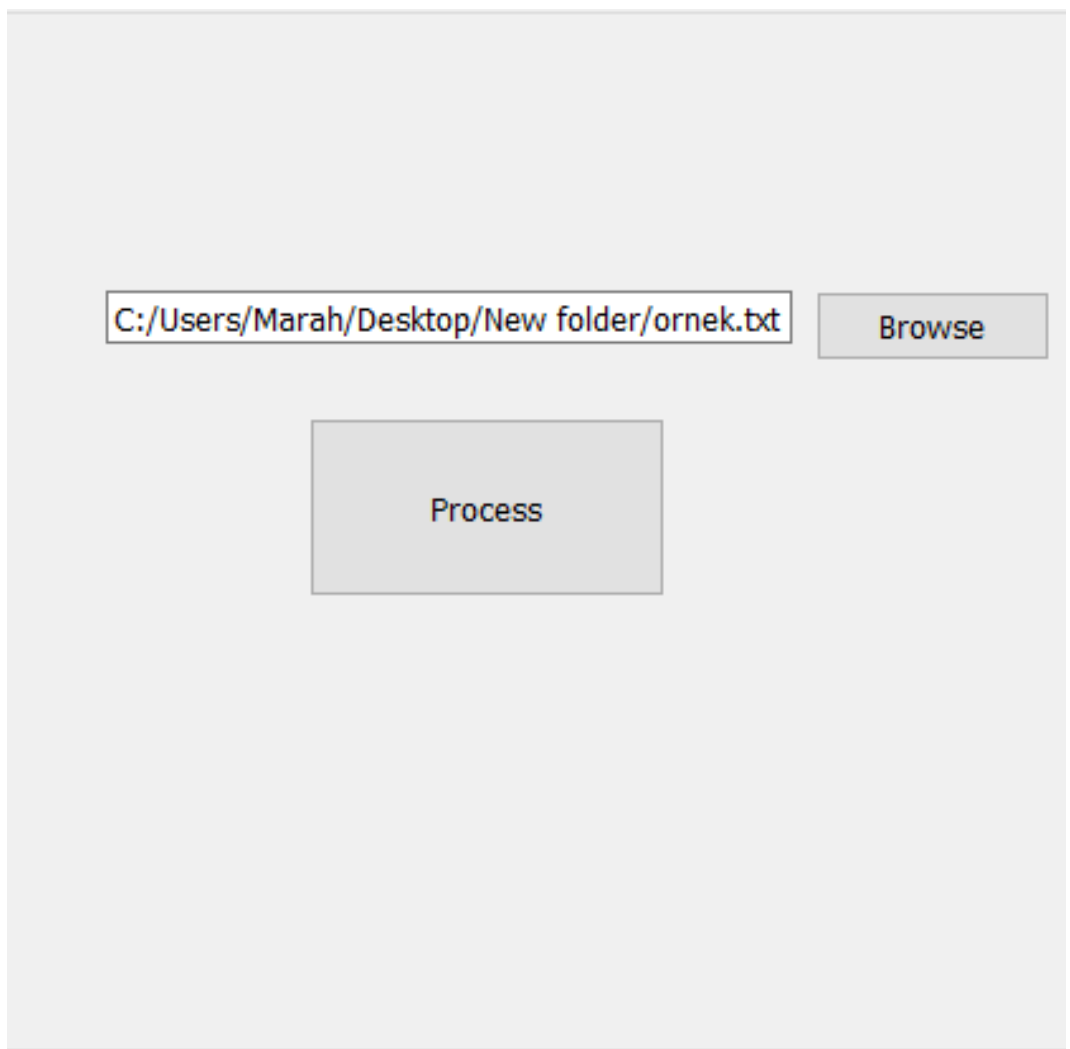
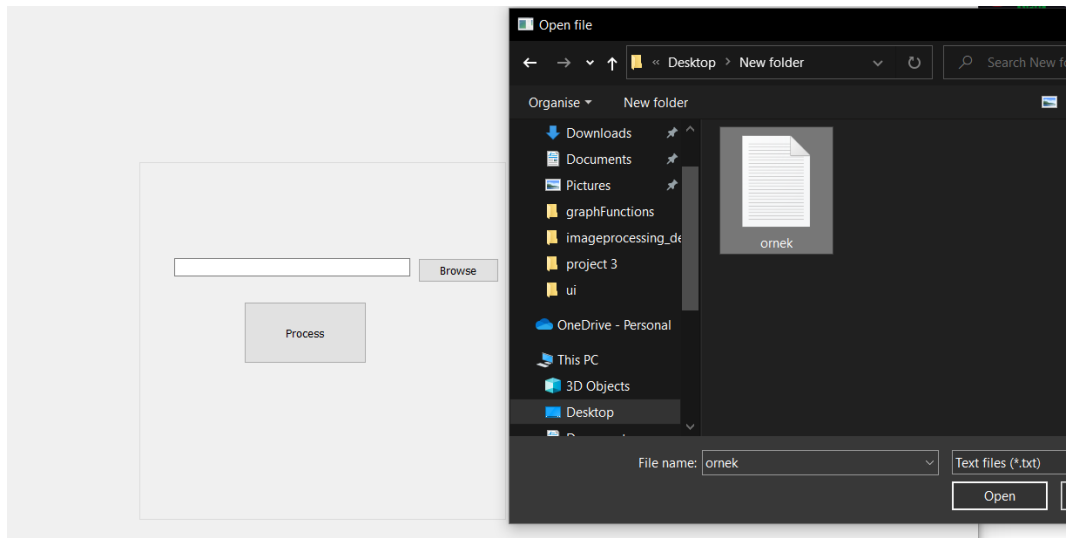
Bu skarlama, oluşturulan özetini, dokümanın gerçek özetini ile karşılaştırarak bir başarı oranını sunar.

3 Sonuç

Bu proje, karmaşık bir dokümanın özetini çıkarma yeteneği olan bir masaüstü uygulamanın geliştirilmesini içerir. Bu, metnin analizi ve doğal dil işleme tekniklerinin birleştirilmesiyle gerçekteştirilmiştir. Projedeki başarı, daha etkili bir metin özetini çıkarılması ve bu sayede kullanıcıların zaman ve kaynak tasarrufu sağlamasına yardımcı olmuştur.

4 Kaynakça

- <https://www.kaggle.com/code/awadhi123/text-preprocessing-using-nltk>
- <https://machinelearningknowledge.ai/11-techniques-of-text-preprocessing-using-nltk-in-python/>
- <https://towardsdatascience.com/stemming-lemmatization-what-ba782b7c0bd8>
- <https://www.kaggle.com/code/adeptvenugopal/nlp-text-similarity-using-glove-embedding/notebook>
- <https://turbolab.in/better-word-embeddings-using-glove/>
- https://www.sbert.net/docs/usage/semantic_textual_similarity.html

Gallery unveils interactive tree

input text

A Christmas tree that can receive text messages has been unveiled at London's Tate Britain art gallery. The spruce has an antenna which can receive Bluetooth texts sent by visitors to the Tate. The messages will be "unwrapped" by sculptor Richard Wentworth, who is responsible for decorating the tree with broken plates and light bulbs. It is the 17th year that the gallery has invited an artist to dress their Christmas tree. Artists who have decorated the Tate tree in previous years include Tracey Emin in 2002. The plain green Norway spruce is displayed in the gallery's foyer. Its light bulb adornments are dimmed, ordinary domestic ones joined together with string. The plates decorating the branches will be auctioned off for the children's charity ArtWorks. Wentworth worked as an assistant to sculptor Henry Moore in the late 1960s. His reputation as a sculptor grew in the 1980s, while he has been one of the most influential teachers during the last two decades. Wentworth is also known for his photography of mundane, everyday subjects such as a cigarette packet jammed under the wonky leg of a table

manual summary

The messages will be "unwrapped" by sculptor Richard Wentworth, who is responsible for decorating the tree with broken plates and light bulbs. A Christmas tree that can receive text messages has been unveiled at London's Tate Britain art gallery. It is the 17th year that the gallery has invited an artist to dress their Christmas tree. The spruce has an antenna which can receive Bluetooth texts sent by visitors to the Tate. His reputation as a sculptor grew in the 1980s, while he has been one of the most influential teachers during the last two decades

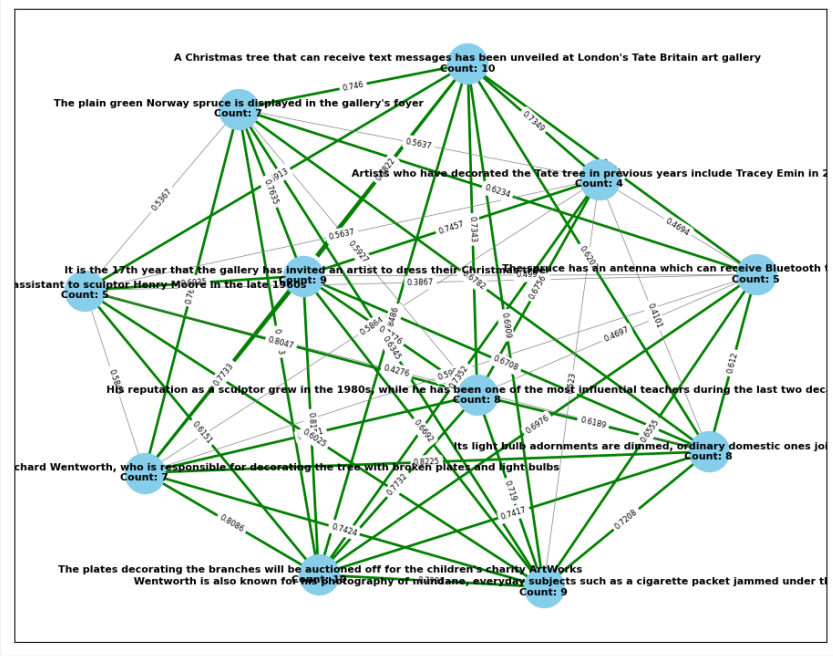
Home

Navigation

Original Text

Graph

Summary

Navigation

Original Text

Graph

Summary

Key

Anlamsal Benzerlik

Benzerlik thresholdu

cumle skoru

Model

glove

bert

options

0.6

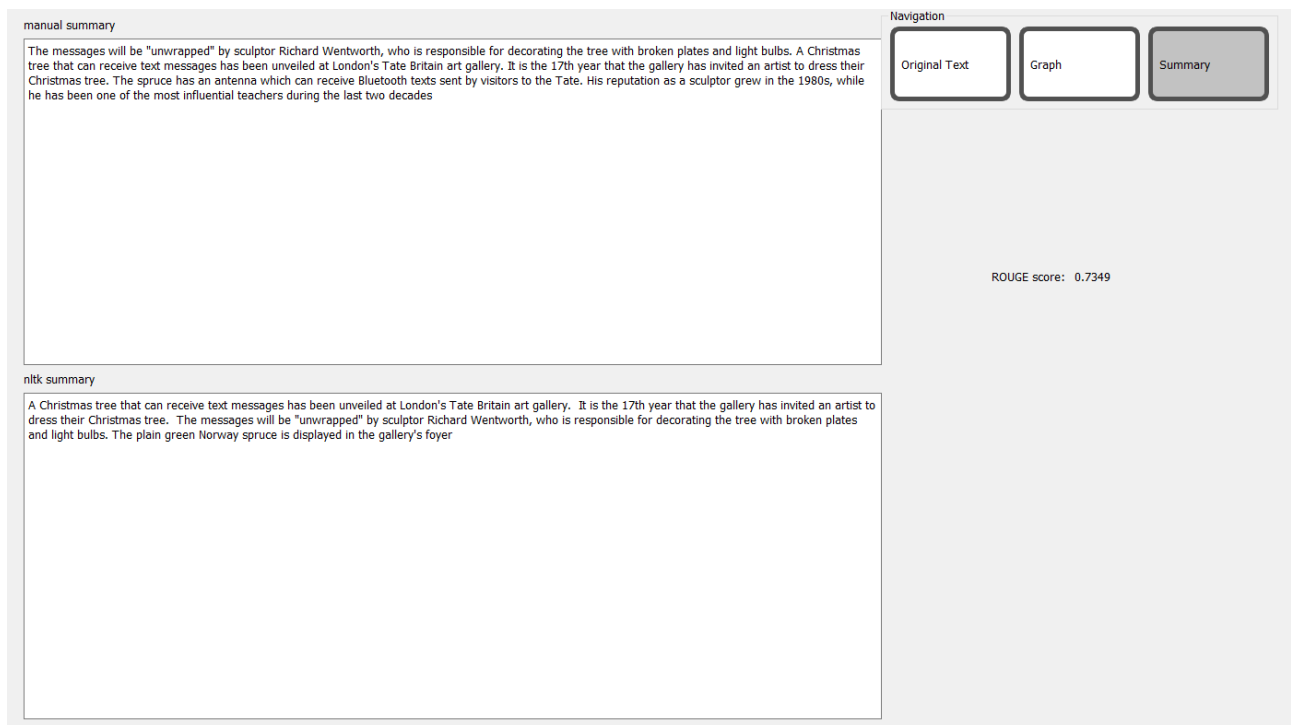
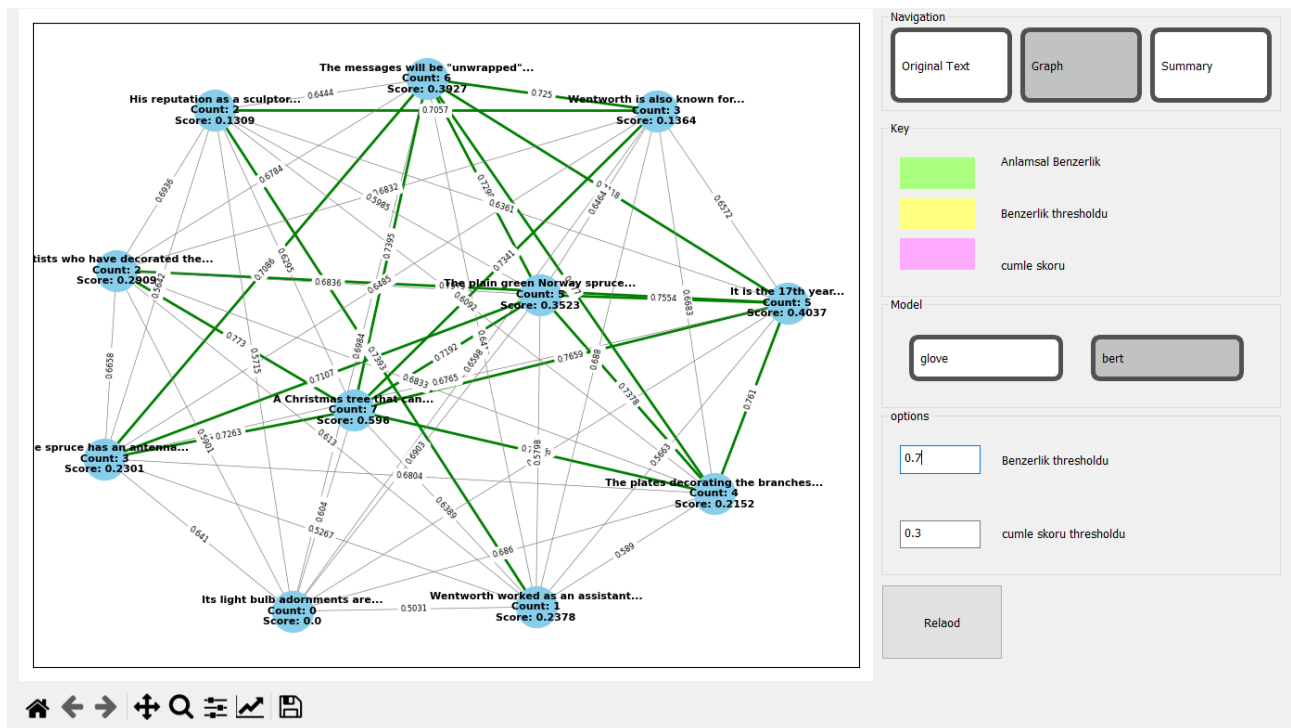
Benzerlik thresholdu

0.8

cumle skoru thresholdu

Reload

Algorithm 1

```
function COMPUTE_SENTENCE_SIMILARITY_GRAPH
  G  $\leftarrow$  nx.Graph()
  for sentence in sentences do
    G.add_node(sentence)
  end for
  n_sentences  $\leftarrow$  len(sentences)
  similarity_matrix  $\leftarrow$  np.zeros((n_sentences, n_sentences))
  for i in range(n_sentences) do
    for j in range(n_sentences) do
      if i = j then
        similarity_matrix[i, j]  $\leftarrow$  1
      else if i < j then
        sentence1  $\leftarrow$  sentencesi
        sentence2  $\leftarrow$  sentencesj
        if method = "bert" then
          if "bert_embedding" not in G.nodes[sentence1] then
            G.nodes[sentence1]["bert_embedding"] = sentence_vector_bert(
              sentence1, model, tokenizer).reshape
          end if
          if "bert_embedding" not in G.nodes[sentence2] then
            G.nodes[sentence2]["bert_embedding"]  $\leftarrow$  sentence_vector_bert(
              sentence2, model, tokenizer).reshape
            similarity  $\leftarrow$  round(1 - cosine(G.nodes[sentence1]["bert_embedding"],
              G.nodes[sentence2]["bert_embedding"])), 4)
          end if
        else if method = "glove" then
          if "glove_embedding" not in G.nodes[sentence1] then
            G.nodes[sentence1]["glove_embedding"]  $\leftarrow$  sentence_vector_glove(
              sentence1, model)
          end if
          if "glove_embedding" not in G.nodes[sentence2] then
            G.nodes[sentence2]["glove_embedding"] = sentence_vector_glove(
              sentence2, model)
          end if
          similarity  $\leftarrow$  round(1 - cosine(G.nodes[sentence1]["glove_embedding"],
            G.nodes[sentence2]["glove_embedding"])), 4)
          similarity_matrix[i, j]  $\leftarrow$  similarity_matrix[j, i] = similarity
          G.add_edge(sentence1, sentence2, similarity $\leftarrow$ similarity)
        end if
      end if
    end if
  end for
  return similarity_matrix, G
end function
```
